

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Rozprawa doktorska zatytułowana „Problematyka przypadku przedmiotu świadczenia niegodziwego na rzecz Skarbu Państwa” traktuje o instytucji cywilnoprawnej uregulowanej w art. 412 k.c. Celem pracy doktorskiej jest, w części teoretycznej, pokazanie, jak funkcjonuje instytucja przypadku świadczenia niegodziwego w obecnym kształcie. Zwrócono tu uwagę na problemy z definiowaniem i interpretacją jakie pojawiają w toku wykładni i stosowania w praktyce art. 412 k.c. oraz jak są lub mogą być one rozwiązane. Ukazano również, jak instytucja ta wyglądałaby, gdyby przedmiotem przypadku nie było samo świadczenie niegodziwe, a roszczenie o wydanie wzbogacenia przysporzonego, w zamian za dokonanie czynu niegodziwego lub w celu niegodziwym. Celem pracy w części empirycznej jest natomiast określenie charakteru instytucji przypadku świadczenia niegodziwego, celu w jakim jest stosowana oraz funkcji, jakie pełni. Służy temu przeprowadzenie szczegółowej analizy postępowań sądowych, w których art. 412 k.c. był podstawą wyrokowania.

Główna hipoteza badawcza pracy dotyczy funkcjonowania instytucji przypadku. Na podstawie art. 412 k.c. nie ma możliwości orzeczenia przypadku świadczenia niegodziwego z uwagi na niewłaściwe definiowanie jego przedmiotu oraz błędną wykładnię przesłanek koniecznych do jego zastosowania. W związku z powyższym, zaistniała konieczność zmiany podstaw tej instytucji, które czynią przedmiotem przypadku roszczenie o wydanie wzbogacenia. Drugą hipotezą badawczą, która z kolei odnosi się do części empirycznej pracy, jest *stricte* karne pojmowanie charakteru instytucji przypadku, celu, w jakim jest stosowana i funkcji, jakie pełni. Weryfikacja tej hipotezy wymagała przeprowadzenia badania akt spraw sądowych i prokuratorskich

Część teoretyczna pracy opiera się na analitycznej metodzie badawczej. W głównej mierze poruszana jest problematyka językowo-logiczna odnosząca się do terminów i pojęć używanych w art. 412 k.c. Wykorzystana zostanie również historyczna metoda badawcza. Jej zakres został jednak ograniczony z uwagi na stosunkowo krótki czas obowiązywania instytucji w prawie cywilnym. W ostatnim rozdziale pracy wykorzystano empiryczną metodę badawczą polegającą na przeprowadzeniu analizy wybranych akt spraw sądowych i prokuratorskich, w których procedowany był przypadek.

Rozprawa składa się z pięciu rozdziałów oraz podsumowania. Pierwszy rozdział pracy poświęcony został przedmiotowi przypadku. Drugi rozdział odnosi się do przesłanek stosowania tej instytucji. Kolejny poświęcony jest zagadnieniom procesowym. Ostatni

rozdział części teoretycznej poświęcony jest kwestiom związanym ze skutkami przepadku. Rozdział kończący pracę w całości obejmuje prezentację i analizę przeprowadzonych badań akt sądowych i prokuratorskich w sprawach, w których orzekano o przepadku.

Piotr Pasiak